

Quinquennium

Latinan kielen *quinquennium* tarkoittaa viiden vuoden ajanjaksoa. Viisi vuotta on 1826 päivää, kun siihen mahtuu yksi karkausvuosi. Mitä siinä ajassa oikein ehtii? Siitä, kun runsaat viisi vuotta sitten sain silloiselta yhdistyksen puheenjohtajalta Isto Huvilalta kysymyksen, olisinko kiinnostunut Informaatiotutkimus-lehden päätoimittajuudesta, on ilmestynyt 18 numeroa I-lehteä. Näistä pari on kaksoisnumeroita. Niihin on mahtunut pitkä lista artikkeleita, katsauksia, väitösluentoja, kirjallisuuskatsauksia, kolmasti järjestettyjen I-päivien abstraktit, sekä muutama pääkirjoitus ja muunkinlainen kirjoitus. Nämä tekstit ovat ainakin osaksi dokumentoineet informaatiotutkimuksen alan sellaisena, miltä se viimeiset viisi vuotta on näyttänyt. Tämän vuosikerran neljässä numerossa on käsitelty m.m. seuraavat aiheet: sosiaalinen media tietointensiiivisessä innovoinnissa, tietoasiantuntijoiden osallistuminen hoitotyön hankkeeseen, internetsensuuri Suomessa, yleisen kirjaston aineistonvalintapalaveri tiedonjakamisen paikkana, sekä kirjaston, opetuksen ja työelämän yhteistyö hoitoalan koulutuksen hankkeessa.

Alan moninaisuudesta kertoo ehkä parhaiten kahden vuoden välein pidettyjen I-päivien abstraktit. Tämän vuoden marraskuussa Oulussa pidetyillä kolmansilla päivillä oli laajajako esittäjä- ja kuulijakunta, koska päiville osallistui noin 140 henkilöä. Teemoja oli yhdeksän: Monilukutaito ja informaatiolukutaito - tutkimusta ja käytännön sovelluksia, Kuvailun ja tiedonhaun uudet muodot ja mahdollisuudet, Tietojohdaminen & Tutkimusdatan hallinta yliopistoissa, Terveystieto ja -viestintä, Tieteellisen viestinnän tutkimus ja informetriikka, Informaatio- ja kirjahistorian sekä lukemisen historian tutkimus, Informaatiokäyttäytyminen ja -käytännöt, Kirjastotutkimus ja kirjaston käsite sekä Informaatio, viestintä, yhteiskunta ja politiikka. Työryhmäesityksiä pidettiin kaikkiaan 40 kappaletta, jonka lisäksi kuultiin Serap Kurbanoglun (Hacettepe-yliopisto, Turkki) key note-esitys sekä pidettiin tohtoriopiskelijoiden workshop. Esitysten abstraktit on kiitos Matti Lassilan luettavissa verkkolehden numerosta 3/2014, joten Matille suuri kiitos avusta! Suomen kirjastoseuran Koulutus- ja tutkimustyöryhmä järjesti päivillä myös alan koulutusta koskevan session, ja siitä löytyy yhteenvedo numerosta 4/

2014. I-päivät ovat myös saamassa jatkoa, koska kahden vuoden päästä ne on tarkoitus järjestää jälleen Tampereella.

Lehden toimittamiseen on mahtunut sekä ylä- että alamäkiä. Välillä aineistoa on tarjottu paljonkin, ja kaikki julkaisemiseen liittyvät asiat ovat olleet aikataulussa. Silloin on ollut ilo toimia päätoimittajana. Toisaalta välillä aineiston löytyminen on ollut kiven takana, ja se on taas ollut raskasta aikaa. Tästä johtuen olen pari kertaa joutunut julkaisemaan kaksoisnumeroita, vaikka tavoitteena on ollut että kaikki neljä numeroa ilmestyisi vuosittain. Suurimmaksi ongelmaksi on yleensä muodostunut varsinkin vertaisarvioitujen artikkelien puute, koska minulla on ollut periaatteena, että numeroa ei julkaista ellei siihen sisälly ainakin yksi artikkeli. Joskus se on ollut täpärällä, mutta lopulta kaikki on käynyt hyvin. Olen ollut onnekas myös siinä, että koko tämän ajan toimitussihteerinä on toiminut lehden asioihin hyvin perehtynyt Mikko Pennanen. Toimituskuntakin on ollut tarvittaessa hyvänä tukena, joten kiitos kaikille siitä, että olette auttaneet minua tänä aikana! Itse julkaiseminen on sen jälkeen kun aineisto on taitettu ja oikoluettu hyvinkin nopeaa ja helppoa, enkä voi kuin olla kiitollinen siitä, että sain toimitettavaksi Open Access-julkaisun. Koska lehti oli juuri vuonna 2008 kokenut tämän suuren muodonmuutoksen, minä en ole päätoimittajakaudellani kokenut varsinaista tarvetta tehdä suurempia muutoksia. Lehden tulevaisuudesta on kuitenkin kuluneen vuoden aikana käyty keskustelua hallituksessa ja toimituskunnassa, johtuen painetun vuosikirjan tilaajamäärien tuntuvasta laskusta. Onkin esitetty mahdollisuus, että lehti siirtyisi kokonaan Open Access-julkaisuksi. Lukijamäärä on verkossa pysynyt korkeana, kuluvan vuoden ensimmäisten yhdentoista kuukauden aikana lehden sivuilla on käyttäjätilastojen mukaan käyty yli 6500 kertaa! Kovin yllättävää ei liene, että marraskuun alussa kävijämäärissä näkyy piikki, joka johtunee I-päivistä ja niiden abstrakteista. Sisältötilastot kertovatkin, että marraskuun aikana luettiin enimmäkseen juuri abstrakteja. Mahdolliseen pelkkään verkkojulkaisemiseen vaikuttaa tosin mahdollinen rahoitus, koska edes verkkojulkaisua ei saada aikaiseksi kokonaan

ilmaiseksi. Tieteellisten seurain valtuuskunnalta on mahdollista saada julkaisutukea, mutta sen saaminen edellyttää muitakin tuloja. Harras toiveeni on, että löytyisi rahoitusmuoto joka mahdollistaisi verkkolehden tulevaisuuden. Näiden viiden vuoden aikana lehti ehti täyttää 30 vuotta, ja toivon ilman muuta, että ITY:n lehti julkaistaisiin vielä ainakin seuraavat 30 vuotta!

Viisi vuotta on samalla sekä lyhyt että pitkä aika. Molemmat edeltäjäni, Jarmo Saarti ja Kai Halttunen, toimivat päätoimittajina viiden vuoden ajan. Kun minullekin alkoi tulla viiden vuoden raja vastaan, ajattelin toimia samoin. On aika siirtää vastuu eteenpäin, ja antaa tilaa uusille ajatuksille ja uusille voimille. Toivotankin uudelle päätoimittajalle Susanna Nykyrille onnea ja menestystä lehden luotsaamisessa! Olkoon lehti myös jatkossa Marjatta Okon asettaman tavoitteen mukainen, eli tieteellinen lehti, joka julkaisee ajantasaisia ja tieteellisesti korkeatasoisia artikkeleita informaatiotutkimuksen alalta.

***

Latinets *quinquennium* betyder en femårsperiod. Fem år är 1826 dagar, eftersom det ingår ett skottår. Vad hinner man egentligen med under den tiden? På de fem år som gått sedan föreningens dåvarande ordförande Isto Huvila frågade om jag var intresserad av att bli huvudredaktör för tidskriften Informaatiotutkimus, har 18 nummer av tidskriften utkommit. Av dem har ett par varit dubbelnummer. I dem har rymts ett stort antal artiklar, översikter, disputationsföreläsningar, bokrecensioner, sammandragen från tre I-dagar, några ledare och även andra typer av material. Dessa texter har åtminstone delvis dokumenterat hur informationsvetenskapen sett ut de senaste fem åren. I innevarande årgång har bl.a. följande ämnen behandlats: sociala medier i en informationsintensiv innovation, informations-specialisters deltagande i ett projekt om vårdarbete, internetcensur i Finland, möten om materialval vid ett allmänt bibliotek som platser för delning av kunskap, samt bibliotekets, undervisningens och arbetslivets samarbete i ett projekt inom vårdutbildning.

Det som kanske bäst berättar om områdets mångsidighet är sammandragen från I-dagarna som ordnas vartannat år. Årets i ordningen tredje dagar som ordnades i Uleåborg i november hade en stor presentatörs- och åhörarkår, eftersom omkring 140 personer deltog. Det fanns sammanlagt nio teman:

Mångkompetens och informationskompetens – forskning och praktiska tillämpningar, Beskrivningens och informationssökningens nya former och möjligheter, Informationsledning och hantering av forskningsdata vid universitet, Hälsoinformation och -kommunikation, Forskning i vetenskaplig kommunikation och informetri, Forskning i informations- och bokhistoria samt läsandets historia, Informationsbeteende och -praktiker, Biblioteksforskning och biblioteksbegreppet samt Information, kommunikation, samhälle och politik. Sammanlagt hölls 40 presentationer i arbetsgrupperna, och därtill höll Serap Kurbanoglu från Hacettepe-universitetet i Turkiet en keynote-presentation, och det hölls en workshop för doktorander. Tack vare Matti Lassila finns presentationernas sammandrag att läsa i nättidskriftens nummer 3/2014, så ett stort tack till Matti! Finlands biblioteksförningens arbetsgrupp för utbildning och forskning ordnade i samband med dagarna även en session om utbildningen inom området och en sammanfattning av den diskussionen finns att läsa i nummer 4/2014. I-dagarna kommer även att få en fortsättning, eftersom de nästa gång ordnas i Tammerfors om två år.

Huvudredaktörskapet har inneburit såväl med- som motgångar. Ibland har det funnits mycket material att tillgå, och allt som rör publicerandet har hållit tidtabellen. Då har det varit en fröjd att vara huvudredaktör. Andra gånger har det varit svårt att få tag i material, och uppdraget har känts tungt. Av denna orsak har jag ett par gånger varit tvungen att publicera dubbelnummer, även om avsikten har varit att publicera alla fyra nummer varje år. Det största problemet har vanligen varit avsaknaden av referentgranskade artiklar, eftersom jag haft som princip att aldrig ge ut ett nummer om det inte innehållit åtminstone en artikel. Ibland har det hängt på håret, men trots allt slutat väl. Jag har varit i den lyckliga sitsen att jag under hela denna tid som redaktionssekreterare haft Mikko Pennanen som är väl förtrogen med tidskriftens ärenden. Även redaktionsrådet har vid behov utgjort ett stort stöd, så tack till er alla för att ni hjälpt mig under den här tiden! Efter att materialet ombrutits och korrekturläst är själva publicerandet enkelt. Jag kan endast vara tacksam för att jag fick bli huvudredaktör för en Open Access-publikation. Eftersom tidskriften genomgått denna stora förändring år 2008 har jag inte ansett det vara viktigt med några större förändringar under min tid som huvudredaktör.

Under det senast året har tidskriftens framtid ändå diskuterats i både styrelsen och redaktionsrådet, eftersom antalet prenumerationer på den tryckta årsboken minskat kännbart. Det har framförts en tanke att tidskriften helt skulle övergå till att bli en Open Access-publikation. Inätet har läsarkåren fortsatt att vara talrik. Under innevarande års första elva månader har tidskriftens sidor enligt användarstatistiken besökts över 6500 gånger! Det är inte särskilt överraskande att man i början av november kan se en uppgång i besökarantalet, som antagligen beror på 1-dagarna och dess sammandrag. Innehållsstatistiken berättar därtill att man i november mest läste just dessa sammandrag. Övergången till en eventuell Open Access-publicering beror dock på den eventuella finansieringen, eftersom man inte kan publicera ens en nättidskrift helt gratis. Det är möjligt att få publiceringsstöd från Vetenskapliga samfundens delegation, men det förutsätter att man har även andra inkomster. Jag hoppas innerligt att det är möjligt att hitta en finansieringsform som möjliggör nättidskriftens framtid. Under dessa

fem år har tidskriften hunnit fylla 30 år, och jag hoppas verkligen att föreningens tidskrift utkommer i åtminstone trettio år till!

Fem år är på samma gång både en lång och en kort tid. Båda mina föregångare, Jarmo Saarti och Kai Halttunen, fungerade som huvudredaktörer under fem år. När även jag började närma mig denna femårsgräns tänkte jag göra på samma sätt. Det är dags att ge över ansvaret, och ge rum för nya tankar och nya krafter. Jag önskar den nya huvudredaktören Susanna Nykyri lycka och framgång i lotsandet av tidskriften! Må tidskriften även i fortsättningen vara vad Marjatta Okko avsåg, dvs. en vetenskaplig tidskrift som publicerar aktuella och vetenskapligt högtstående artiklar inom området informationsvetenskap.

Turussa itsenäisyyspäivänä 2014 - Åbo självständighetsdagen 2014

Kristina Eriksson-Backa